

Vstup do soutěže fotbalistům letos vyšel

Vstup do podzimní soutěže se fotbalistům vydařil. Žákům po osmém kole patří třetí místo; mají 13 bodů a skóre 41:16. Mužům B zatím patří 9. místo; mají 8 bodů a skóre 10:15. Mužstvo A je po devátém kole na 3. místě, získalo 19 bodů a skóre 21:10.

Žáci pokračují ve zlepšených výkonech; projevuje se dlouhodobá práce trenérů. Především mladší žáci si zvykli na tréninky a získané zkušenosti uplatňují při samotných utkáních. Dřívější potíže s nedostatkem hráčů, se pro současné období podařilo vyřešit. Už v současnosti se SK připravuje na řešení situace, kdy po skočení sezóny odejde z mužstva pět hráčů.

B mužstvo pronásleduje od zahájení soutěže značné množství zraněných hráčů. Postupně vypadli z kádrů dlouhodobě Petr Valihrač a František Hroudný; průběžně s drobnými problémy pak další hráči. Hlavně neúčast fotbalistů ze skupiny mladších dělá SK problémy. Přesto mužstvo plní svou úlohu a pod vedením trenéra Františka Pěňčíka mladšího i vedoucího mužstva Petra Meduny se snaží o co nejlepší výsledky.

A mužstvo před sezónou doplnilo a především zkvalitnilo kádr. Přišli noví hráči - uhřický odchovanec Tomáš Valihrač. Dále pak z Hodonína Lukáš Uříčář, z Rašovic Jara Raušer a ze Šardic Kazimír Nedoba. Hostování prodloužil Petr

Uříčář, trenérem zůstal Stanislav Urbánek a vedoucím mužstva Zdeněk Maleňák. Současný kádr je 15 hráčů. Mužstvu se podařil vstup do soutěže; kladem je počet vstřelených branek, nedostatkem pak nevyrovnané výkony.

Cílem pro další období je zkvalitnit výkonnost mladých hráčů v B mužstvu a jejich přechod do prvního mužstva. Tím by postupně docházelo k menšímu počtu hostujících hráčů z jiných oddílů.

Valná hromada zvolila sedmičlenný výbor. Předseda: Zdeněk Maleňák. Jednatel: Josef Mokrý. Pokladník: Petr Meduna. Správce: Leopold

Trčka. Členové: Vítězslav Divácký ml., Jaromír Luskač a Roman Pavlica.

Valná hromada proběhla za malého zájmu členů. Výbor SK vyslovuje poděkování za dlouholetou práci odstupujícímu členu Ludvíku Valihračovi.

Martinské hody

V říjnu hodlá SK uskutečnit sběr kovového šrotu. Ve dnech 10. a 11. listopadu pak Martinské hody, na nichž bude hrát Lácaranka. Poté, 24. listopadu se připravuje kateřinská zábava. K tanci a poslechu zahrají Vacenovjáci.

ZDENĚK MALEŇÁK

NEJVÍCE POZORNOSTI láká A mužstvo mužů. Start do podzimní soutěže se vydařil; po šestém kole získali druhé místo. Zatím se konají pravidelné tréninky, kádr disponuje 15 hráči. Áčko posílili zdatní noví hráči. Také ostatní týmy Sportovního klubu (SK) si vedou dobře. Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

Fotbal v Uhřicích psal přes 70 let svou historii

Fotbal v Uhřicích psal více než 70 let svou historii. Kopanou jako první provozoval Sportovní klub (SK). Tak zněl název zhruba do roku 1949. Poté byl přejmenován na Tělovýchovnou jednotu (TJ) Sokol. Ta v obci působila do valné hromady v srpnu 1993. Na ní se sportovci vrátili k původnímu názvu SK.

Fotbal v Uhřicích má tak více než 70letou tradici. Během let jedenáctka zaznamenala vzestupy i pády. Podíl na nich měli hráči, ale též funkcionáři.

Mužstvo kopané dosáhlo v první polovině 70. let 20. století výrazných výsledků. V roce 1971 postoupili do okresního přeboru. Zasloužili se o to hráči: František Rozehnal, Josef Strmiska, Josef Konečný, Rudolf Dvorský, Valentin Valihrač, Karel Čumba, Jan Malík, Jaroslav Čumba, Jaroslav Žilka, Josef Žilka, Stanislav Drápal, Josef Poláček, František

Poláček, Antonín Malík, Zdeněk Maleňák, Miroslav Kramář, Petr Čamlík, Stanislav Bělohoubek a Josef Mokrý. Mužstvo vedl Miroslav Bělohoubek a Vojtěch Valihrač; mimochodem, v seznamu figurují i ti, kteří odešli na vojnu nebo se z ní vrátili, případně náhradníci.

V roce 1975 se jako nováček soutěže umístili Uhřice na pátém místě, v dalších letech pak družstvo skončilo střídavě na 9. a 10. místě; výjimku tvořilo období 1977-1978. Mužstvo získalo druhé místo, za Bukovanami. V další sezóně (1979-1980) pak obsadilo v tabulce osmé a v období 1980-1981 šesté pořadí. V období 1982-1983 např. mužstvo skončilo na druhé příčce, se ztrátou jednoho bodu na vedoucí Mutěnice. Vzápětí (sezóna 1983-1984) se Uhřice umístily na 9. místě, v dalším období (1984-1985) pak na sedmé příčce tabulky.

Oslavy výročí založení

V 70. a 80. letech 20. století bylo vzpomenuo výročí založení kopané. Např. v roce 1976 byla oceněna činnost všech, kteří stáli v čele klubu a Tělovýchovné jednoty Sokol: Stanislava Singra, Josefa Klečky st., Františka Marčíka, Oldřicha Bílovského st., Karla Kramáře, Jaromíra Marčíka, Stanislava Drápala st., Martina Čumby, Radomíra Drápala, Josefa Marčíka, Zdeňka Bureše, Františka Rozehnal. U příležitosti 50. výročí v roce 1986 byla vydána přehledná brožura o uhřické kopané. Na slavnostní schůzi klubu v roce 1996 bylo vzpomenuo 60 let existence fotbalu v Uhřicích.

Předsedové

Do roku 1991 stál v čele sportovní jednoty (TJ Sokol) František Pěňčík (1936). Od něho převzal nový výbor majetek v hodnotě 442 910 korun. Z toho bylo v tehdejším cenách vybavení hodnoceno: nové šatny

(193 000 korun), staré šatny (59 000 korun), sportovní vybavení (53 751 korun), inventář šaten (40 095 korun); zůstatek v pokladně činil 5 534 korun, na účtu pak bylo 91 029 korun.

V roce 1991 byl za předsedu v tom čase ještě Tělovýchovné jednoty Sokol (TJ) zvolen Zdeněk Maleňák, místopředsedou Rudolf Dvorský, jednatelem Ludvík Valihrač, pokladníkem František Kučera; ve výboru dále působili Jan Malík, Stanislav Zemen, Jan Žilka, Jar. Maliňák a Josef Kramář. V roce 1992 došlo ke změně hospodáře; místo odstoupivšího Františka Pěňčíka, se jím stal František Hroudný.

V srpnu 1993 se změnil název na Sportovní klub (SK); v čele zůstal Zdeněk Maleňák, jako prezident. Krátce na to, v roce 1996 proběhly oslavy 60 let kopané v Uhřicích.

Z publikace k 70. výročí kopané v Uhřicích

Zpravodaj Uhřic

www.uhrice.cz ■ e-mail: starosta@uhrice.cz

Pečeť obce z roku 1764

Vydává zastupitelstvo obce ■ číslo 3 ■ ročník V. ■ vyšlo 11. 10. 2007

Mladí hasiči
strana 3

Babské hody
strana 4

Děkan Válka
strana 5

Vstup vyšel
strana 8

Zdeněk Knesl: Všechny rozestavěné akce jsou finančně kryty

Letošní rok lze už nyní označit jako úspěšný

Už v současnosti, kdy chybějí do konce roku 2007 skoro tři měsíce, lze ho pro Uhřice označit za úspěšný. Podařilo se rekonstruovat větší část hlavního tahu přes obec, byla zahájena stavba koupaliště i mostu přes potok Vápenka. Přesto se některé připravované akce nepodařilo splnit. O tom všem jsme hovořili se starostou Zdeň-

kem Kneslem.

▲ Nejdříve k hlavnímu tahu: Byl dokončen v termínu a na kolik přišel?

Práce skončily k 31. červenci a od 1. srpna byl v provozu; veřejné osvětlení kolem něho bylo kolaudováno. Samotná vozovka, chodníky, parko-

viště a další náležitosti přišly na zhruba 13,5 miliónu korun. Veřejné osvětlení pak 1,5 miliónu korun. Jinými slovy: Simost Brno dodržel zpracovaný harmonogram, odvedl kvalitní práci za dohodnutou částku peněz.

▲ Od 1. srpna tr. začali dělníci pracovat na stavbě koupaliště.

Kdy bude, na základě dohody, hotovo?

Ve výběrovém řízení zvítězila firma SKANSKA Brno; nezpochybnila ani termín dokončení. Ten zní: 1. srpna 2008. Náklady na výstavbu byly přehodnoceny, takže vyjde na méně. V rozpočtu se počítá, a tak to pokračování na str. 2

NA ZAHÁJENÍ ŠKOLNÍHO roku byl přítomen též starosta Zdeněk Knesl. Poprál dětem hodně úspěchů a pěkné známky; školákům též předal dárky v podobě školních pomůcek. Foto: Marcela Procházková

Nový školní rok zahájen

Nový školní rok 2007-2008 byl slavnostně zahájen v pondělí 3. září. V tento den začal provoz i v mateřské škole a v jídelně, kam docházejí i strážníci z obce.

Prvňáčci byli přivítáni už na schodech, kde je čekali ostatní školáci. Slavnost otevřela ředitelka školy třídní učitelka Mgr. Marcela Procházková; je v ní devět dětí. Druhou třídu (třetí a čtvrtý ročník) navštěvuje 12 dětí; třídní je učitelka Jana Sedřová.

První den přišli do školy též v hojném počtu rodiče žáků.

(mp)

Vína bude zřejmě dost!

Vína bude letos patrně dost a bude kvalitní. Vyplynulo to z rozhovoru s předsedou Českého zahrádkářského svazu (ČZS) v Uhřicích a pěstitel vinné révy Františkem Poláčkem. Podle něho byla letošní úroda hroznů dobrá. Napomohlo tomu především teplé jaro a léto; jejich množství i kvalitu poněkud narušilo chladnější září. Především pak deště. Jak se ale ukázalo, příroda zraní plodů uspišila. "Vino-braní bylo tak asi o tři týdny dříve než jiné roky," řekl František Poláček.

Výnosy byly dobré - na jedné hlavě ve vinici je ideální mít do dvou kilo

hroznů; pak lze bez potíží udělat kvalitní. Vyplynulo to z rozhovoru s předsedou Českého zahrádkářského svazu (ČZS) v Uhřicích a pěstitel vinné révy Františkem Poláčkem. Podle něho byla letošní úroda hroznů dobrá. Napomohlo tomu především teplé jaro a léto; jejich množství i kvalitu poněkud narušilo chladnější září. Především pak deště. Jak se ale ukázalo, příroda zraní plodů uspišila. "Vino-braní bylo tak asi o tři týdny dříve než jiné roky," řekl František Poláček.

LETOŠNÍ ÚRODA hroznů se zatím jeví příznivě. Také víno z nich by mělo být kvalitní. Vinaře ale před tím než se začne měnit v lahodný mok, čeká mnoho práce; úrodu je nutno sesbírat, dovézt, vylisovat z nich šťávu. Až potom lze začít s výrobou vína. Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

pokračování ze str. 1

bylo dohodnuto s dodavatelem, necelých 38 miliónů korun. Na poměrně malé vesnici tak bude vybudován moderní aquapark, kde lidé z Uhřic i okolí mohou trávit v létě volný čas. Počítá se proto s atrakcemi, srovnatelnými v jiných, podobných zařízeních. Hodláme tak dát do provozu areál, který bude podle zkušeností s předchozím koupalištěm, využit.

▲ Další železknem v ohni je most na dolním konci vesnice přes potok Vápenka. Co k němu lze říci?

Práce byly zahájeny koncem září. Dodavatelem je firma Simost Brno. Výstavba přináší komplikace, tedy nutnost jezdit po tzv. druhé straně, kde byla umístěna i zastávka autobusu (naproti Trbolového). Práce by měly skončit koncem letošního listopadu, dílo přijde na více než tři milióny korun.

▲ Byla v plánu i zastávka nad Uhřicemi. Proč se neudělala?

Jde o akci společnou pro celý mikroregion Ždánicko. Ano, předpokládali jsme s jejím uvedením do provozu ještě letos; na akci byla dokonce zajištěna dotace 256 000 Kč. V první fázi jednání bylo s krajem dohodnuto vytvořit na Silničné přepravní uzel. Pak byl záměr z kraje přehodnocen; kvůli, tak znělo zdůvodnění, realizaci integračního dopravního systému (IDS). Příští rok má totiž začít fungovat i na Hodonínsku. Stavba zastávky ČSAD byla proto pozastavena. Obec i celý mikroregion Ždánicko tak dosud marně čekají na další vyjádření kraje. Obávám se, a tak to zatím vypadá, že uvolněné prostředky propadnou. Jenže, a v tom je hlavní potíž, bez vyjádření kraje, který je garantem IDS a proto povoluje veškeré dopravní stavby, nic nezmůžeme.

▲ V předchozích rozhovorech jsme

se zmínili též o přípravě pozemků a především výstavbě inženýrských sítí pod trati Veselé a na Žabáku. Jaká je v tomto směru situace?

Pozemky jsou vykoupeny, tedy k dispozici. Ještě letos na podzim a v zimě proběhnou přípravné práce tak, aby bylo možné v příštím roce na jaře začít budovat inženýrské sítě. Tedy vozovky, osvětlení, kanalizaci atd. To

STAVBAŘI ZAČALI S OPRAVOU MOSTU přes potok Vápenka na dolním konci obce. Doprava proto musela být přesměrována; vede po tzv. druhé straně. Most chtějí dokončit do konce letošního listopadu.

Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

samozřejmě připraví a zaplatí obec; hodláme začít v lokalitě Veselé.

▲ Slyšel jsem, a také jsme se o tom zmínili, že se bude stavět pod kostelem...

Slyšel jsi dobře. Jenže, a v tom vidím potíž, zahájit můžeme až poté, kdy budou jasné dotace pro tuto akci. Počítáme s ní, lépe vyjádřeno, hodláme v tomto směru podniknout příslušné kroky. Zatím se počítá s dvěma dvojdomky. Podobné je to i se skládkou stavební sutí a re-cyklační linkou v Janově dvoře. Na jaře počítáme se stavebním řízením, ale mnohé, neřku-li všechno, je odvislé od dotací. Zatím, a tak hodláme pracovat i nadále, chceme

zahajovat pouze akce, které jsou finančně kryty. A to zatím u těch, které běží, je. Dluhy, moderně úvěry, a to bych rád zdůraznil, obec nemá. Ani do budoucna s nimi nepočítáme!

▲ V jednom z rozhovorů jsme mluvili o úpravě hřbitova. Počítá se ní?

Určitě. Jenže, záležitosti jsou zatím pořád ve stádiu úvah. Na tuto akci byl zpracován projekt. Stavební

akce prostředky jsou! Poté, kdy v katastru obce působil geologicko-fyzikální výzkum z polského Krakova, je předpoklad, že se začne těžit z vrtu v trati Homola za kostelem. Zatím nejsou všechny výsledky podrobně zpracovány, ale předběžně tak lze soudit. Kromě toho, vedle současných tří vrtů u naftových nádrží v trati Paní hora, zahájí činnost další, nazvaný Uhřice 76. Má sloužit jako vstupní prostor pro podzemní zásobník plynu, který z vytěženého prostoru vznikne.

▲ V jednom interview jsi se zmínil o přestěhování sochy sv. Floriána. Bude to ještě letos?

Sochu chceme nejdříve rekonstruovat. Práce udělá akademický sochař Josef Petr; pro nás už zhotovil kopii skulptury sv. Jana Nepomuckého na křižovatce u Silničné. Až pak, tedy po renovaci, sv. Floriána přesuneme před hasičskou zbrojnicí; je ostatně patron hasičů. Pokud to vyjde, v příštím roce máme v úmyslu v tomto prostoru postavit kapli a skulpturu do ní umístit.

▲ Jak hodnotíš kulturní aktivity v tomto roce. Co se ještě připravuje?

Pozitivně. Přinesly nové podněty. Např. tzv. babské hody koncem června, mimochodem velmi zdařilé, položily základ nové tradici. Podobně bych mohl hodnotit účast v průvodu na Slováckém roku v Kyjově. V tomto směru došel na obec děkovný dopis organizátorů. Rád bych všem, kteří se na akci podíleli, vyslovil uznání za důstojnou reprezentaci Uhřic. Pokud jde o akce do konce roku, budu hovořit o tom, co připravuje obec. Je to především vánoční koncert a tradiční setkání seniorů. Samozřejmě další organizace, například Sportovní klub (SK), chystá hody a kateřinskou zábavu.

Otázky položil: OLDŘICH BÍLOVSKÝ

Výrazný podíl na zlepšení vzhledu vesnice

Také v uplynulém čtvrt roce se pracovníci pro veřejně prospěšnou činnost významně podíleli na zlepšení vzhledu obce. Starali se o zeleň, upravovali prostranství, uklízeli po bouřce. Natřeli a dali do pořádku např. altánek u studánky pod Romenovem.

Kromě toho upravili svah u cesty nad bývalou hájovnou na dolním konci vesnice. U garáží za humny směrem ke kostelu, vybudovali žlaby. Jak bylo uvedeno, uklízeli naplaveniny po vydatném dešti. Prakticky to znamenalo v některých případech nánosy hlíny z cest odstranit. Zabývali se též likvidací plevelu na veřejných plochách; pravidelně je kosili a také stříkali.

V místech, kde byl likvidován dům (vedle stavení Kamenských) v Lednici, upravili plochu, odklídili ruiny a vybudovali ze zámkové dlažby místo pro altánek cykloodpočívky. V Janově dvoře vybudovali zčásti plot kolem bývalých Uhelných skladů.

Opravovali též cestu k bývalému JZD v místě zvaném Pod hájenkou. Zabývali se úpravami krušpánku podél chodníku na Silničnou - kolem tenisových kurtů. Pracovníci pro veřejně prospěšné práce také instalovali dopravní značky. Natírali též zábradlí na mostech.

Text a foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

POTÉ, KDY BYLO asanováno stavení vedle domu Kamenských, na začátku Lednice, bylo nutné sutiny odstranit a prostor upravit. Zasloužili se o to pracovníci pro veřejně prospěšnou činnost.

Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

V minulosti Uhřice asi patřily k větším osadám

Už od Velké Moravy patřily Uhřice zřejmě v okolí k větším osadám. Od začátku 13. století, tedy už za panování Přemysla Otakara I. (po 1160-1230), se nad sídlem zřejmě vypínal kamenný kostel; měly faru a patrně i školu.

Odhadnout počet obyvatel v tomto období, tedy v ranném středověku, je přesto nemožné; byl ale výrazně nižší než v současnosti. Odpovídal stavu, kdy na sklonku 12. století na území ČR a SR žilo kolem jednoho miliónu lidí.

Názory historiků se různí
<i>Historikové se liší v názorech, kdy sídlo vůbec vzniklo; mohlo se tak stát po vysvěcení původní, patrně dřevěné církevní stavby nad obcí metropolitou Metodějem (813-885). Prý v létě 884. Jelikož tento akt nebyl písemně doložen, byla nastolena teorie, že k oficiálnímu zrodu osady došlo až při stavbě kamenného chrámu sv. Jana Křtitele. Tedy na sklonku 12. možná 11. století.</i>

Dějiny vesnice ale sahají do dávnověku. Nezaznamenaly je ale anály. Zrod osady byl tedy mnohem staršího data než první písemná zmínka o obci v roce 1336. Zřejmě, a k tomu se přiklání většina historiků, základ osady položil významný muž, patrně stařešina rodu, pocházející z jihu, někde od Dunaje. Z Uher. Někteří badatelé se omezují pouze na konstatování, že obec založili cizinci.

Nade vši pochybnost Uhřice lze zařadit mezi starobylá sídla. Obec a její obyvatelé přestáli různé útrapy; prodělali vzestupy a pády. Prošli složitým a většinou hořkým naplněným vývojem, slzami i krví.

Ve středověku měla obec kostel, školu i tvrz
Nad vesnicí stála tvrz, byly v ní dva dvory a velký rybník. V jejím katastru se nacházela další osada: Lhota. V análech byla nazývána pod Uhercí. Patrně vznikla pozděj; zřejmě v ranném středověku. Z tohoto období pochází též písemná zmínka o opevněném sídle vladyků v Uhřicích; už před tím, v roce 1336, byly Uhřice uvedeny v listinných dokumentech. V přídomku, tzv. predikátu užíval název obce zeman Vršek.

Uhřicím hrozil zánik
Zlom nastal v tzv. třicetileté válce (1618-1648). Koncem dubna 1630 koupil Uhřice kníže Maxmilián z Lichtenštejna (1578-1643); ve smlouvě byla uvedena tvrz a vesnice. K zboží patřily dále stodoly, ovčírny, pivovar, vinohrad, preschouz, pres, sklep a toufarský dvůr. Nový majitel obec přičlenil

k ždánickému panství.

Vesnice, zbídačená válkami a nájezdy vojsk, se po bělohorské bitvě (1620) téměř vyliidnila. Hrozil jí zánik. Na jaře 1634 odešel farář; prý kvůli bídě a strádání. Jeho obydlí, podobně jako škola, zanikly. Ještě např. v roce 1656 stálo prý v Uhřicích 60 gruntů a 80 stavení; většina domů ale byla prázdná. Lidé žili pouze v sedmi usedlostech.

 <i>NA ZÁKLADĚ nejnovějších poznatků, osada Uhřice zřejmě vznikla pod kostelem. V tomto prostoru stála fara i škola; pod ním se nacházela též tvrz, pozdější panský dvůr. První obydlenou částí obce, byl tedy patrně Šibrov.</i>

Podle záznamů z poloviny 70. let 17. století, měly Uhřice stále 39 prázdných gruntů. V obci bylo pouze 10 hospodářů; prý až na Vávru Valentu byli všichni ženatí a měli děti. Ještě na sklonku 17. století se v osadě nacházelo 27 opuštěných

Horenské právo a zarážení

Horenské, někdy též horní právo, výrazně přispělo k rozvoji vinařství i k výrobě moku. Určovalo, co se ve vinohradě smí a nemůže.

Práva a povinnosti podrobně v Pamětní knize Uhřic popsal Martin Jandl (1826-1897). Podle něho nad plněním artikulů, tedy speciálních paragrafů, bděl a na základě nich soudil horný, jinak též permikmistr. Jako jeho výkonný orgán působili hotařové (vincúrové). Směli nosit zbraň; v 19. století např. pistolí, případně pušku. Měli právo, ba povinnost každého, kdo se jim na vyzvání neozval, zastřelit. V čase, kdy byla hora zaražena, nesměl nikdo kromě úřadů, hotařů a těhotných žen do vinic vkročit. Neboť, a tak to stanovilo právo, "kdož se tam dopadl neb chytil, nic tam dělat nemaje, ten má jako zrádce, mordýř,

chalup a čtyři grundy. Stavu z poloviny 15. století (1451), bylo dosaženo až po roce 1790; na základě záznamů bylo ve vesnici 96 stavení a žilo v nich 445 obyvatel. Z původních osadníků zřejmě katastrofu nikdo nepřežil.

Zlom nastal v 19. století

V 19. století počet domů i obyvatel v Uhřicích rostl. Např. před rokem 1834 ve vesnici bylo 118 stavení, v nichž žilo 738 lidí; v roce 1870 se počet usedlostí zvýšil na 153. Na přelomu století už v Uhřicích stálo 190 domů s více než 900 obyvateli.

Domů i lidí přibývalo. Ve 20. letech 20. století vesnice měla něco přes jeden tisíc lidí; stav se snížil po roce 1945, kdy se 35 rodin vystěhovalo do pohraničí. Nicméně, na začátku 50. let 20. století v Uhřicích v 218 domech žilo 1020 obyvatel. V polovině 60. let uplynulého století stav poklesl na 925 lidí. Od poloviny 70. let se počet obyvatel snižoval; v současnosti se pohybuje kolem 700 občanů přihlášených k trvalému pobytu. Kromě nich obec během vikendů navštěvují majitelé chalup a jejich rodinní příslušníci.

(red)

násilník a zloděj býti posuzován."

Doslovné znění horenského práva a všech jeho 52 artikulů, pořídil Jakub Vrbas (1858-1952). Podle něho byla např. ve Ždánicích stanovena pravidla pro správu a chování ve vinicích už v roce 1349. Právem horenským, vydaným ve Ždánicích v roce 1623, se řídily též okolní vesnice např. Uhřice.

Zvláštní pozornost byla věnována zarážení (též zahájení) a otvírání hory, čili vinobraní. Hora se zarazila, jakmile hrozny se tzv. zapalovaly a zaměkaly; veškeré cesty byly uzavřeny. Už v minulosti se tak dělo slavnostně, zpravidla za asistence duchovního; hřměly přitom hmoždíře.

(zr)

Rekonstruované koupaliště má mít deset atrakcí

Rekonstruované koupaliště má mít po dokončení deset atrakcí. Bude je přitom tvořit hlavní bazén nepravidelného tvaru o rozměrech zhruba 25 x 32 metrů; jeho hloubka má dosáhnout od 110 do 160 centimetrů, vodní plocha pak převyší 550 čtverečních metrů. Dětské koupaliště má mít púdorys 5 x 8,4 metry; zaujme plochu 17,5 čtverečních metrů. Mimochodem, do hlavní nádrže se vejde zhruba 650 kubíků a do dětského pak asi pět kubíků vody.

Práce byly zahájeny v prostoru, kde byl v roce 1934 vyhlouben rybník a na začátku 60. let pak vybudováno koupaliště. Navrhované řešení plovárny ji pojímá jako společenské a kulturní centrum. Jeho základem je pak provozní objekt. Zajišťuje zázemí pro koupaliště, případně zájmové a další akce. Má stát u plánovaného prodloužení místní komunikace, ve středu pozemku. Mělo by se jím vstupovat do areálu. V budově bude bufet, pokladna, místnost pro plavčíka a zároveň první pomoc. Dále pak sprchy, WC a převlékací boxy. Na bistro naváže zastřešená venkovní terasa.

Pro společenské a kulturní akce se počítá s vybudováním jednoduchého zastřešeného pódia a navazující dlážděné plochy. Současný plastový bazén se zastřešením by se měl začlenit a zůstat součástí areálu; má být osazen masážními tryskami. Pro nejmenší děti je pak navrženo malé dvojúrovňové brouzdaliště. Do provozu by měl být areál předán v srpnu příštího roku.

Rekreační bazén

Na základě plánů, které byly jako příloha Zpravodaje Uhřic doručeny občanům, se v hlavním bazénu předpokládá s plaveckými dráhami 25 metrů. Kromě toho v jeho rekreační části budou dva zálivy; právě v tomto celku jsou plánovány atrakce. Měl by mezi ně patřit vodní tobogán, dlouhý 58,7 metrů. Jeho sklon má být 6,51 stupňů; koncový díl pak bude umístěn na úrovni hrany bazénu. Tobogán má být vyústěn v dojezdové části 20 centimetrů na hladinou. Vytvoří ho laminátová dráha na ocelové nosné konstrukci. Nástupní plošina přitom bude ve výšce asi sedm metrů nad terénem; vřetenové schodiště má být z oceli.

Součástí bude též široká skluzavka v délce zhruba sedm metrů; její koncový díl vyústí též 20 centimetrů nad hladinou. Nástupní plošina skluzavky má být umístěna asi 1,80 metrů nad terénem. Mezi lákadla se zařadí i tzv. hříb, vytvářející vodní clonu. Zájem nesporně vzbudí i menší a vlnová skluzavka. Ta má být ve výšce pěti metrů, s tzv. střední vlnou a přívodem vody.

Areál má být vybaven zvedacím zařízením pro přístup imobilních osob do bazénu.

KOUPALIŠTĚ, POSTAVENÉ na začátku 60. let 20. století, lákalo návštěvníky i z okolních vesnic. Možná pro svou polohu. Vzniklo už v 30. letech 20. století, kdy v tomto prostoru byl vyhlouben rybník. Nicméně, dosloužilo. Už řadu let nevyhovovalo hygienickým, ani dalším podmínkám. Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

Provozní budova a technologický objekt

Počítá se s přízemním, nepodsklepeným objektem, který bude sloužit jako provozní budova, se sprchami, záchody a převlékacími boxy. Kromě toho v ní bude bufet a zázemí zaměstnanců. Ve vybraných místnostech budou keramické obklady z dlaždic české provenience.

Technologické zázemí bude tvořit přízemní podsklepený objekt obdélníkového půdorysu s tzv. pultovou střechou. Jeho rozměry jsou stanoveny na skoro 19 krát více než šest metrů. Před ním se počítá se strojovnou a jímkou na vodu. Má být založen na základové desce.

Vodní hospodářství

Budovaný areál bude napojen na veřejný vodovod, a to novou přípojkou. Odpadní vody jsou rozděleny na dešťové a splaškové. Většinou se předpokládá s jejich odvedením do veřejné kanalizace; řád má být v tomto směru prodloužen. Napuštění bazénu bude uskutečňováno v denních hodinách maximálně dva litry za sekundu, v noci pak tři až čtyři litry vody za sekundu.

Kapacita areálu je stanovena na 150 osob, zařízení má výhradně sezónní charakter. Předpokládá se např. že bazény budou vybaveny tzv. přelivovými žlábkami. Úprava vody, provoz i zázemí musejí splňovat stanovené normy; před-

pokládá se s potřebným počtem sprch, WC a převlékacích kabin.

Životní prostředí

Stavba nemá výrobní charakter, jedná se o o sportovní rekreační areál. Objekty, s ohledem na letní provoz, nebudou vytápěny. Splaškové vody, jak bylo uvedeno, mají být svedeny do kanalizace a projdou čistírnou odpadních vod. Vypouštění bazénu se uskuteční jednou za rok, a to zhruba 800 kubíků vody. Ani provoz občerstvení by vzhledem k sezónnímu charakteru prodeje a sortimentu, neměl výrazněji narušit prostředí; počítá se např. s použitím jednorázového nádobí a kelímků, případně balených potravin. Prodej by měl být omezen, např. na ohřev v mikrovlnné troubě, fritování, polotovary a nápoje. Na svoz odpadů bude smluvně zajištěna oprávněná firma; při výstavbě se počítá s likvidací zbytků dodavatelem.

Cílem je vytvořit v území zeleň, která je pro dobrou pohodu a příjemný pobyt nezbytná. Je navržena tak, aby po obvodu pozemku vytvořila ochrannou clonu; v některých místech pak příjemná zákoutí. Stavbu takřkajíc esteticky zarámovala. Samozřejmě navrhovaná výsadba naváže na současnou zeleň. Koupaliště nelze ale zastínit. K výsadbě byly proto navrženy stromy s menšími, sevřenými korunami a dřeviny s tzv. sloupovitým tvarem koruny.

(zr)

STAVBU BAZÉNU ovládli stavbaři. Plovárna v Uhřicích by měla vyhovovat všem parametrům. Projekt byl zpracován tak, aby dílo sloužilo i dalším generacím. Na základě plánů se stane společenskou-kulturním a odpočinkovým střediskem. Předpokládá se, že na sklonku příštího léta přivítá návštěvníky. Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

Jedním z posledních ševců byl Josef Punčochář

Posledním ševcem v Uhřicích byl Josef Klečka (1910 1990), předposledním patrně Josef Punčochář (1931 1976). Ten ale v polovině 20. století pověsil řemeslo na hřebík. Od verpánku odešel pracovat jako zřízenec do nemocnice v Kyjově. Platově si výrazně polepšil.

V tom čase už nesporně patřil k významným a také oblíbeným řemeslníkům v obci i v okolí. Vyučil se u mistra Antonína Kozáka. Živnost provozoval nějaký čas doma; bydlel na dolním konci, kde se říkalo Pode dvorem. Jako švec působil též v Dambořicích. Poté, kdy se stal zřízenec v nemocnici, kde manipuloval s mrtvými těly, se nakazil infekcí. Nakonec jí záhy, v 45 letech podlehl.

Vzpomněl na něho též Jaromír Marčík (1920-2005) v memoárech o uhřické kopané. Kromě jiného uvedl: "Šťestí bylo, že jsme měli takřkajíc osobního ševce přímo

v klubu. Byl jím Jožka Punčochář. Sám fotbalista tělem i duší, co by pro kopanou neudělal... Pracoval navíc rychle a bez nároku na odměnu. To bylo, především v 50. letech 20. století, důležité. Když se něco stalo při zápase, Pepa, jak se mu říkalo, měl všechno potřebné s sebou..."

Prý bez potíží mičudu dal dohromady. Největší nesnáze údajně vznikaly s tím, kde a jak sehnat hustilku. I to se nakonec podařilo, ve většině případů posloužila pumpa na kolo.

Kdysi, jak uvedl Marčík, fotbalisté využívali též služeb obuvnického mistra Antonína Kozáka. Byl to prý zručný řemeslník; jeho specialitou byly jezdecké holinky nebo pro ženy parádní zimní kozačky. Nakonec se u něho vyučil Josef Punčochář. A ten, zásluhou Kozáka, řemeslu rozuměl. Uměl odvést dílo, za které se nemusel stydět. Jenže strojová výroba bot postupovala závratným

tempem. Na ševce ve vesnicích zbylo jen přistípkářství. Z něho jeden nezbohatl, a jen stěží vyžil. Také proto Jožka Punčochář zběhl od

řemesla, což se pro něho stalo osudným.

(bi)

V TOMTO DOMĚ, téměř na konci v řadě stavení Pod hájenkou, žil od svého mládí do smrti jeden z posledních ševců Josef Punčochář. Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

Masarykův chodník Ždánickým lesem

Trasa putování Tomáše Garrigue Masaryka (1850-1937) v úterý 31. srpna 1880 po helvetském chodníku, vedla Ždánickým lesem; spojovala Klobouky u Brna s Heršpicemi u Slavkova. Směřovala především po lesních cestách, kudy před vydáním tolerančního patentu v říjnu 1781, chodili tajně evangelíci. Vedla skrytými stezkami, byla známa heršpickým a úzkému okruhu protestantů, žijících v osadách podél ní.

Masaryk se lesem po ilegální cestě

z Klobouk do Heršpic vydal s evangelickým superintendantem Ferdinandem Císařem, aby přestoupil k reformované církvi. "Dne 31. srpna 1880 přijat ve sboru do církve farářem Opočenským profesorem T. G. Masaryk, jenž přestoupil k církvi reformované v Kloboucích a přišel do Heršpic s Ferdinandem Císařem. Svědky přestupu byli František Pilát č. 10 a František Ručný č. 8. Při přijetí byla profesorovi Masarykovi položena otázka, zda je ochoten také protivenství trpět s lidem božím. Masaryk odpověděl, že je

ochoten i život dát za pravdu," zaznamenala heršpická matrika.

Cesta lesem měřila více než 20 kilometrů; putování po ní si vyžádalo kolem čtyř hodin času. Z Klobouk na Břeclavsku vedla otevřeným terénem přes Bohumilice a Velké Hostěrádky na Dambořice v okrese Hodonín. Údolím Skřípov, kolem halštatských mohyl a Prostředního vrchu (316 metrů n. m.) na Dambořicku, se u Písečné napojila na Těšanku. Po ní směřovala k rozcestí u Hvězdy nad Uhřicemi; pokračovala

k Červenému kříži. Od něj pak kolem turistů Jaroslav Vlach (1913-1995) trasu helvetského chodníku popsal. Podle něho by bylo žádoucí, cestu turisticky vyznačit.

(zr)

Poznámka: Redakce zajímavost z Masarykova života zveřejnila k 70. výročí jeho smrti.

Mladým hasičům se v Orlických horách líbilo

Mladým hasičům se v Orlických horách líbilo. Jejich soustředění se letos uskutečnilo začátkem srpna v obci Celné-Těchonín. Zúčastnilo se ho na 60 chlapců a děvčat z Dambořic, Násedlovic, Uhřic a Žarošic; bylo s nimi též osm vedoucích. S jeho průběhem byli všichni spokojeni.

Účastníci většinu času trávili nácvikem štafet požárních dvojic, 4 x 60 metrů a CTIF. Dále pak trénovali požární útok a branný závod. Celkovými vítězi v kategorii mladších žáků byly Dambořice, před Uhřicemi a Žarošicemi. Ve starších žácích pak prvenství obsadili mladí z Uhřic, před Dambořicemi, Násedlovicemi a Žarošicemi. Mezi dospělými vyhrála děvčata z Dambořic, před Žaroškami. V kategorii dorostu

bez konkurence zvítězili chlapci z Dambořic.

Součástí soustředění byly též výlety. Mladí navštívili hrad Litice; jeho součástí je i rozsáhlý areál, vnitřní prostory dochovaného jižního paláce a věž s rozhledem po okolí. Hasiči navštívili též Muzeum řemesel v Letohradě. V něm v objektu bývalé sýpky z roku 1750 jsou na ploše 720 čtverečních metrů soustředěny exponáty největšího muzea svého druhu v ČR. Výstava podává ucelený obraz o řemeslech, většinou na začátku 20. století; dílny např. byly dobově vybaveny.

Počasí hasičům přálo, proto se byli vykoupat v Letohradě a v nedaleké řece. Večery si pak krátili oblíbenou dětskou diskotékou,

táborákem a různými soutěžemi a hrami. Z Uhřic bylo přítomno 15 účastníků se svým vedoucím

a kuchařem.

Text a foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

STARŠÍ ŽÁCI z Uhřic vyhráli na soustředění mladých hasičů v Orlických horách požární útok. Zvládli ho za neuvěřitelně krátký čas - 18,9 sekund.

Každý měsíc je ve škole tématicky zaměřen

Ve škole je každý měsíc tématicky zaměřen. V září proběhl lístečkový. Každé dítě se musí obléknout k danému námětu a celý den je na něj zaměřen; různé hry, kvízy, výtvarné práce atd. Jaké budou další tématické dny? Připadají vždy na první středu v měsíci. Už 3. října to byl dýňový. Den strašidel čeká žáky 7. listopadu a 5. prosince pak čertovský.

V září probíhal sběr papíru (znovu se skuteční na jaře). Následovala výstavka dýní před školou a lam-piónový průvod. V podzimních měsících se skuteční drakiáda.

Děti vystoupí při setkání seniorů a v prosinci též zazpívají v kostele. Pojedou do divadel, jsou pro ně připravovány různé sportovní a kulturní akce. Žáci sbírají usušenou pomerančovou a citrónovou kůru a zátky z PET lahví. V plánu jsou dílny pro rodiče a děti a různé další aktivity. Kolik se z toho skuteční, záleží též na spolupráci s širokou veřejností a jejím zájmu.

Provoz zahájila též mateřská škola. Navštěvuje ji 25 dětí. Starají se o ně učitelky Ivana Tlapáková

a Petra Bajerová. Provoz zůstává beze změny; denně od 6.30 do 15.45 hodin. Ředitelství školy požádalo obec o výjimku z počtu dětí. Bylo vyhověno; v opačném případě by nebylo možno všechny přihlášené děti přijmout.

V družině působí vychovatelka Naděžda Vodičková. Ke změně nedošlo ani mezi provozními zaměstnanci. O úklid a provoz se stará školnice Marcela Šmerdová. Vedoucí jídelny je Eva Malíková; jako kuchařky působí Jarmila Černá a Veronika Drápalová.

VE ŠKOLE je v každém měsíci tzv. tématický den, V září proběhl lístečkový; děti si oblékly alespoň jednu věc s tímto symbolem.

Při prvních babských hodech hrály prim ženy

PRVNÍ BABSKE hody se vydařily. Hrály při nich prim ženy. S kapelou Lácaranka si pořádně zatančily; také při obchůzce, většinou na silnici. Ještě, že byly rekonstruovány! Počasí hodování přálo.

Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

Při prvních babských hodech v Uhřicích, hrály prim ženy. Na tento den se dlouho a pečlivě připravovaly. Nažehlily si kroje, napekly koláče a perníky a naučily řadu nových písniček. Poté nastrojily májky a s dobrou náladou spolu s Lácarankou z Kobylí se vydaly na hodovou obchůzku obcí. Tančilo se a zpívalo po celé dědině. Průvod obcí doprovázel koňský povoz s připravenou první pomocí. Večerní hodová zábava byla zahájena slavnostním nástupem na hřišti v Lednici. Překvapením večera bylo vystoupení „rozvinutých poupat“.

Díky dobrému počasí a zájmu hodovníků vše dopadlo na výbornou.

BLANKA MEDUNOVÁ

Slovácký rok

Na hody navázala účast na festivalu Slovácký rok v Kyjově, konaném jednou za čtyři roky. Z Uhřic se slavnostního průvodu zúčastnilo přes 40 krojovaných. Na svátek slováckého folklóru jela brička tažená koňmi Františka Pěňčíka.

Jedna z prvních pošt byla u Zlatého hroznu

Pošta se stájemi byla od roku 1835 v zájezdním hostinci U zlatého hroznu nad Uhřicemi a v jejích katastru. Patřila k jednom z nejstarších těchto zařízení v monarchii. Původně, patrně od roku 1786, se nacházela na Silničné, osadě náležející k Žarošicím.

Zpočátku byla poblíž bývalého kostela a kláštera cisteráků zrušeného císařem Josefem II. (1741-1790) kolem roku 1785. Umístěna byla v hospodě Na zastávce. Samotná osada, v minulosti německy Strassendorf, vznikla až kolem roku 1825; domky si lidé postavili z materiálu ze zbořeně církevní stavby. U ní údajně stála jen čtyři nízká obydlí, hospoda a později pošta. V matrikách se název Silničná začal užívat až od roku 1836.

Hospoda U zlatého hroznu, kam se pošta přestěhovala, byla nad Uhřicemi v katastru této obce. Stála hned u silnice z Brna přes Hodonín, Holíč a Bratislavu do Vídně. Její

výstavba byla zahájena z popudu císařovny Marie Terezie (1717-1780) na jaře 1768. Trvala dlouho, byla přesto v některých úsecích těžko průjezdná; rozšířila se až na začátku 19. století. "Dvorský dekret z 6. listopadu 1783 přeložil spoj mezi Brnem a Bratislavou na silnici přes Pozoříce, Uhřice, Čejč a Hodonín. Podle vyhlášky moravskoslezského gubernia z dubna 1785 měly být k 1. květnu téhož roku připraveny kompletní stanice pošty se stájovým zařízením v Uhřicích a v Čejči," uvedl v publikaci Hodonín a jeho pošta (2003) dr. Josef Šolc.

V roce 1847 byla zastavena tzv. Jezdecká pošta; mezi Uhřicemi, Čejčem a Hodonínem začala fungovat tzv. kariolková jízda. Tvořily ji lehké dvoukolové kočáry; byla napojena na vlakovou poštu v Hodoníně. Situaci v hostinci a také na poště v 19. století popsal v Pamětní knize Uhřic Martin Jandl (1826-1897): "Každý všední den přijel v 10 hodin dostavník. Postilión troubil, z vozu

vystoupili cestující; byly vyloženy balíky a zásilky. Pasažéři si mohli koupit víno a také něco k snědku."

Zájezdní hostinec U zlatého hroznu bylo rozsáhlé stavení na patře; část se z něho dochovala. V křídle do zahrady byly stáje pro 24 párů koní. Poštovní úřadovna se prý nacházela při silnici. Před budovou zastavovali

též formani; někteří přenocovali. Nejznámějším majitelem byl v první polovině 19. století jistý Denef. Za něho živnost vzkvétala; po rozšíření vlakové dopravy nastal pozvolný úpadek. Poté, kdy v 1887 byla dokončena tzv. Vlárská dráha, cestovaly zásilky ze Slavkova do Žarošic, kam byl poštovní úřad v roce 1885 přemístěn. (zr)

U ZLATÉHO HROZNU nad Uhřicemi byla jedna z prvních pošt v monarchii. Nacházela se v zájezdním hostinci. Bylo to ale především místo, kde se scházeli obyvatelé obce, obcerstvovali formani i cestující dostavníky. Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

Josef Válka byl děkanem a arciknězem v Tišnově

Josef Válka (1882-1961) byl arciknězem a tišnovským děkanem; měl též výrazné národní cítění. Už si asi nikdo nepamatuje, kdy se v Uhřicích zdržoval. Pouze totiž do dvanácti roků navštěvoval obecnou školu, potom odešel (1894) studovat na české gymnázium v Brně, kde v červnu 1902 maturoval. Nastoupil na bohosloveckou fakultu a v roce 1906 byl vysvěcen na kněze.

Narodil se v Uhřicích, v domě číslo 28, odkud vyšli ještě další dva duchovní: bratři Josef (1909-1989) a Tomáš (1926) Prnkovi. Stavení bylo větší; později byla na jeho místě postavena dvě obydlí. Všichni tři kněží se znali. Tomáš Prnka např. na mši v Uhřicích v červenci 1950 u příležitosti oslav založení Sboru dobrovolných hasičů (SDH), celebrowané Josefem Válkou, měl jako nově vysvěcený kněz, kázání. Zřejmě ale nebyli v příbuzenském vztahu.

Děti se naučily česky číst a psát

První štací Josefa Války, jako kaplana, bylo Staré Hobzí na Dačicku. Farnost to byla spíše německá; vydržel v ní šest roků. V místě nebyla česká škola. Do nepsaných povinností duchovního patřilo, učit české děti číst a psát v mateřštině. "To se podařilo. V místě bylo dost českých rodin, ale byly závislé na německém velkostatku," napsal ve svém životopise, zaslaném do Uhřic.

Ještě jako kaplan připravil otevření matiční české školy v Panenské; od roku 1911 byl členem Ústředního výboru Národní jednoty (NJ) v Brně. Poté převzal faru v Českém Rudolci. Zase byl mezi Němci.

ARCIKNĚZ VÁLKA, by místa, kde se narodil, zřejmě nepoznal. Druhá, tedy též damborská strana, se změnila. Stavení lemuje nová vozovka. Splňuje veškeré parametry kvalitní místní komunikace; byla též odvodněna žlabem, má nové pouliční osvětlení. Při výstavbě mostu na hlavní trase, po ní vede objízďka. Snímky stavení i prací na obnově vozovky pořídil LUKÁŠ TESAŘÍK

První světová válka skončila; Čechům a Moravanům pobývajícím v německém prostoru kolem Dačic, Slavonic a Jihlavy, se začalo žít snadněji.

Farář Válka se aktivně zapojil do dění kolem budování nových českých škol. Zasadil se o to, aby byly zřízeny v nejméně čtyřech místech. Před tím než byl ustaven

Z hor na Slovácko

Vypětí a neurovnané národnosti záležitosti, kdy Válka se snažil prosadit české školy, se podepsalo na jeho zdraví. Lékaři doporučili, aby odešel do kraje s mírnějším podnebím. Tak se v roce 1928 ocitl v Ratíškovicích. Ve vesnici vedle Hodonína pobyl více než pět let.

Člen revolučního národního výboru

Ještě za německé okupace byl v Tišnově ustaven revoluční národní výbor. Jeho členem byl též farář Josef Válka; po osvobození v něm zůstal. Kromě toho se stal prvním místopředsedou ONV v Tišnově. Také v církevní hierarchii zaujímal významná postavení; ještě jako farář v Miroslavi byl konsistorním radou, jako farář v Tišnově pak děkanem, biskupským radou a nakonec arciknězem.

Rodiče Josefa Války se poté, kdy byl ustanoven farářem, odstěhovali za ním. "Až na malé výjimky byli oba rodiče u mne; otec zemřel už v roce 1935, matka pak dvanáct let po něm. Oba byli pohřbeni v Tišnově," uvedl Válka.

Sám spí věčný sen též v tomto městě.

O osobu faráře Josefa Války se zajímali v Ratíškovicích. Informace o něm byly sporé. Změnilo se to poté, kdy Miroslav Adamec (1965) náhodou našel ve strýcově pozůstalosti životopis, psaný v dubnu 1958 už arciknězem Josefem Válkou. Pisemnost dal k dispozici. Tak bylo možné přinést o význačném rodáku z Uhřic po více než 120 letech seriózní fakta z jeho života (bí)